Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannebcr, în Budapesta: A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat: în Bucuresci: Agence Havas, Succursale de Roumanie; în Hamburg: Karolyi & Liebmann.
Preţul Inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 242. Braşov, Mercurĭ, 1 (13) Noemvre 1895.

Temerĭ de rĕsboiu.

Braşov, 31 Octomvre v.

Faimele despre o apropiată complicaţiă în politica din afară a statelor europene, despre isbucnirea din nou a cestiunei orientale, despre pregătirĭ de rĕsboiu ale marilor puterĭ şi în deosebĭ ale Angliei şi Rusiei, faime nutrite de evenimentul turburărilor din Turcia europénă şi asiatică, au produs pe neaşteptate o panică grozavă la bursele europene, care şi-a ajuns de-ocamdată culmea Sâmbăta trecută.

Ce e drept, aceste faime nu sunt singura causă a panicei, ce a adus cu sine căderea rapidă aprópe a tuturor hârtiilor de valóre. Au contribuit la acéstă stare de iritaţiune estremă a lumei financiare în genere raporturile politice şi economice dintre diferitele state, carĭ numai normale şi sănĕtóse nu sunt.

Este o stare de iritaţiune bolnăviciósă, despre care nu-şĭ pot da pe deplin sémă cei ce sufer de ea. Simte şi vede fiă-care, că fierbe cumplit în cazanul chimiştilor diplomaţiei europene şi toţĭ sĕ întrébă cu îngrijire décă nu cumva de astădată va eşi din retortă rĕsboiul în loc de-o nouă ediţiă a acelei păcĭ pasagere, cu care ne-am dedat de un şir lung de anĭ încóce?

Intrebarea acésta se impune aşa dicênd în faţa evenimentelor din Turcia, unde Anglia a pus cestiunea arménă, care se manifestă printr'o gróznică vĕrsare de sânge, declarându-se ca o revoluţiune arménă în sensul adevĕrat al cuvêntului.

Până acum se dicea, că sunt numai nisce nemulţumirĭ locale, carĭ au dat nascere măcelurilor din Constantinopol şi din Asia-mică, dér acum mişcarea arménă se presentă ca o rĕsculare generală organisată. Armenii atacă, ei au arme şi muniţiune şi sunt tarĭ în credinţă, că Europa va interveni pentru uşurarea sorţii lor nu numai cu vorba, ci şi cu fapta.

Patriarchul armén din Constantinopol Jsmirlian avù dilele aceste o convorbire c'un diarist grec. El dise, că reformele, cerute de marile puterĭ şi acceptate de Sultanul, ar fi în sine destul de bune, dér realisarea lor prin Turcĭ este imposibilă. De aceea naţiunea arménă trebue sĕ lupte încă mult, până ce va vedé dorinţele sale împlinite.

Noi Armenii suntem fórte nenorocițĭ, — dise patriarchul — în Constantinopol au măcelărit peste 2000 de Armenĭ. Dintre aceştia abia 100 de cadavre ni s'au dat nouĕ ca sĕ le înmormêntăm după ritul bisericei nóstre, mai mult de 1800 cadavre au fost aruncate în mare. In provincii s'au petrecut lucrurĭ înspăimêntătóre. Guvernul 'mi-a tăiat tótă comunicaţia cu provinciile armene şi numai din isvóre indirecte pot sĕ comunic ca positiv, că mai mult de 800 Armenĭ au fost omorîţĭ în Trapezunt şi că numĕrul morţilor în provincii trece peste 3000. Măcelurĭ şi jăfuirĭ pretutindenĭ.

Suferinţele Armenilor — încheiă patriarchul — sunt adĭ mai marĭ decât acele ale creştinilor pe timpul imperatorilor românĭ. Sperăm însĕ că sângele nevinovat nu va fi curs înzadar. Drama încă nu s'a sfêrşit. De vom vedé, că înalta Pórtă nu vrea sĕ esecute reformele în mod leal, vom lupta până la ultima rĕsuflare; nu vom face nicĭ o concesiune, acésta o datorim naţiunei armene, care trebue sĕ fiă salvată din mânile Turcilor.

Cu mare încordare s'a aşteptat discursul lordului Salisbury la banchetul lordmaiorului din Guidhalle, căcĭ în vorbele lui sperau cei munciţĭ de temerĭ sĕ afle o lămurire, o clară orientare, póte chiar şi liniştire.

Ei bine, Salisbury a vorbit, dér din cuvintele lui numai atâta resultă, că pericolul unei viitóre marĭ încurcăturĭ europene nu este iminent, dér că în adevĕr esistă acest pericul.

Cât pentru China nu mĕ neliniştesc, dise el, acolo „e loc pentru noi toţĭ", dér în Turcia lucrurile nu apar aşa de pacînice şi nu dau atâtea speranţe. Salisbury e de părere, că marile puterĭ vor procede în cestiunea arménă în deplină înţelegere pe basa vechiului lor principiu, că susţinerea Turciei este o necesitate. Căderea eventuală a imperiului turcesc ar nasce un mare pericul pentru tóte naţiunile; acest pericul încă n'a trecut, dér Salisbury speréză, că puterile vor fi solidare în susţinerea sistemului europén creat de ele.

Ce am înţeles din tóte aceste alta, decât că ceasul lichidării împĕrăţiei turcescĭ se apropiă cu paşĭ destul de repedi, fără ca puterile europene sĕ fiă pregătite pentru el.

CRONICA POLITICĂ.

— 1 (13) Noemvre.

Intr'una din şedinţele mai recente ale camerei ungare ministrul de interne *Perczel* vorbi între altele şi despre **legea de naţionalităţĭ**. Étă ce dise ministrul: „In privinţa acésta punctul de vedere al meu şi al guvernului este, că premergerea nóstră este regulată prin legea de naţionalităţĭ dela 1868. Eu din parte-mĭ n'o ţin legea acésta de lege bună, şi décă ar fi s'o fac astădĭ, mărturisesc, că n'aşĭ face-o aşa. De altă parte însĕ dic, că ar fi cea mai mare eróre politică, décă ore-cine ar voi s'o supună unei revisiunĭ séu s'o schimbe. Şi aci aprobăm pe deplin cele dise de contele Szapáry la 1 Iulie 1894, adecă: „Nimenĭ nu póte afirma despre noi, că nu procedem cu dreptate şi cu prevenire faţă cu naţionalităţile de limbă strĕină, locuitóre în patria nóstră". Când aflu de corectă acéstă procedere şi când doresc, ca legislaţiunea sĕ urmeze acéstă direcţiune, tot-odată nu trebue sĕ uităm, că *avem datorinţe şi faţă cu noi înşi-ne, că sunt marginĭ, pe care ale trece ar însemna a comite crima contra nóstră înşi-ne şi contra esistenţei nostre naţionale*".

*

In şedinţa de Lunĭ a dietei unguresci a fost presentată o petiţiă a comitatului Cianad, în care se cere **revisuirea legei electorale**. In petiţiă se dice între altele că o adevĕrată manifestare a voinţei poporului nicĭ nu se póte închipui, pe cât timp nu se vor vindeca în mod radical defectele actualei legĭ electorale. „Nu putem fi de acord cu aceia", se dice în petiţiă, „carĭ deşi recunosc defectele actualei legĭ electorale, din punct de vedere al oportunităţii dic totuşĭ, că ele trebue susţinute. Din contră, noi suntem de credinţa, că principiul oportunităţii, fiind-că după firea lui stă în contradicere cu principiul dreptăţii şi demnităţii adevĕrate, nicĭ nu póte fi vorba despre el la o astfel de cestiune". Cu deosebire se cere în petiţiă *grabnica delăturare a deosebirei, ce se află între censul din Transilvania faţă cu cel din Ungaria*, cum şi delăturarea avantagiilor, ce după actuala lege electorală li-se dă locuitorilor dela oraşe faţă cu cei dela sate.

Dieta ungară.

— Desbaterea budgetului. —

In 6 Noemvre n. s'au început în dietă, precum scim, desbaterile asupra budgetului pe 1896. Oratorii oposiţiei s'anunţară încă în prima şedinţă unul după altul la cuvênt, pe când cei din partida guvernamentală, nicĭ unul. Oposiţia era bine representată, însĕ „liberalii" au strălucit mare parte prin absenţă. Vom da de adĭ începênd o icónă a celor ce se petrec în parlamentul maghiar.

Şedinţa dela 6 Noemvre.

Raportorul Ales. **Hegedüs** se provócă mai întâi la marea desvoltare, ce a luat'o viéţa statului: s'au sporit ajutórele statului pentru institutele de industriă şi cultură, s'a desvoltat activitatea statului în ceea-ce privesce antreprisele. Sub administraţia guvernului au incurs sume mai marĭ, s'au înfiinţat funcţiunĭ nouĕ şi s'a cheltuit mult pentru ridicarea de scóle etc. In căi ferate s'a îngropat *un miliard* de florenĭ. Cheltuelĭ marĭ fac statului funcţiunile de conducĕtorĭ de matricule. In timp de dece anĭ cheltuelile s'au sporit cu $129\frac{1}{2}$ milióne. Cu tóte acestea finanţele statului sunt echilibrate, trebue însĕ o strictă controlă şi chibzuire în tóte privinţele, nu cumva sĕ se ivéscă un regres regretabil.

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Larossossinier.

După *Stolle.*

Napoleon-Bonaparte hotărîse sĕ întreprindă espediţiunea gloriósă în Egipt. In Paris, ca şi în provinciă, era o fierbere continuă, toţĭ doreau mărirea patriei, fiă-care se credea chiămat a adauge încă o perlă strălucită la gloria armelor şi patriei iubite. Un fremet de dorinţe neastêmpĕrate după fapte eroice pĕtrunsese până în straturile cele mai de jos ale poporaţiunei. Numai o lozincă era: „La Egipt!"

Contingentul cel mai frumos de voluntarĭ îl da tinerimea universitară, acéstă córdă vibrătóre a naţiunilor, care a făcut şi face epocă în desvoltarea omenimei, Intre voluntarii înrolaţĭ în suita generalului Cleber, era şi tinĕrul Camille Renouard, student în drepturĭ, care se distinse prin un curagiu intrepid în tóte luptele. la carĭ a luat parte. Pe lângă caracterul sĕu rĕsboinic, acéstă espediţiune îşĭ avea şi partea sa scienţifică, căcĭ mulţime de savanţĭ ai lumii scienţifice din Paris se deciseră sĕ ia parte la acéstă espediţiune, voind, ca şi pe acéstă cale fiiĭ bunĭ şi curagioşĭ ai Franciei sĕ adaugă patriei alte glorii nouĕ, prin scrutărĭ scienţifice şi descoperirĭ antice în monumentele vechĭ ale Egiptului, de carĭ acéstă ţéră este atât de împopulată.

Intre aceştĭ savanţĭ era şi renumitul profesor de sciinţele antice, Larossossinier, a căruĭ aviditate de a cunósce şi a-şĭ înmulţi descoperirile sale în mai multe rêndurĭ era sĕ-l coste chiar şi viéţa. Nu ne ocupăm cu scrutările şi descoperirile sale scienţifice, a-l urmări pas de pas ar însemna a-i descrie biografia vieţii sale petrecute în Egipt. Ce vreu sĕ vĕ descoper este o aventură amorósă, ce savantul a petrecut'o în ţéra crocodililor.

Larossossinier şi aventurĭ amoróse! Ceva de necredut şi totuşĭ este aşa. S'a întêmplat şi încă cu cine?

Intr'o séră liniştită petreceau profesorul Larossossinier şi Camille în odăiţa lor din *Cairo*, omorând timpul la o partiă de şac. Pe când atenţiunea lor încordată urmărea mişcarea figurilor pe cuadrate, încet-se deschide uşa şi o figură peste tot învĕluită apare în uşă ţinênd un buchet frumos în mână. Era un Selam.

Larossossinier, curios de a-şĭ înavuţi cunoscinţele şi cu datinele orientale, o întimpină voind a primi şi buchetul. Curênd se retrase însĕ, când sub mantiă vĕdù lucind un pumnal, în timp ce audi strigându-i-se în limba arabă: „Inapoi!"

Buchetul era destinat pentru Camille. Lui 'i-l predete servitórea cu următórele cuvinte: „Când luna plină va sta de-asupra piramidelor lui Cheops, nunciul credincios te va aştepta în umbra sicomorului lui Saladin. Urméză-l şi te va conduce în paradisul iubirei!" Esprimând aceste cuvinte, se închină după datina orientală, încrucişându-şĭ mânile pe pept. în semn de pleoare, şi eşi.

Camille, surprins prin acéstă aventură neaşteptată, privea uimit asupra buchetului frumos, sorbind delicios aroma florilor încântătóre. Privea înmărmurit frumseţa orientală a acestor florĭ şi nu-şĭ putea da séma de însemnătatea lor simbolică, cu atât mai mult, că nu pricepù nimic din cuvintele arabe, ce însoţiră predarea acestui buchet.

Larossossinier, înţelegênd încurcătura lui Camille, îi esplică nu numai învitarea graţiósă, dér începù a-i desfăşura şi înţelesul simbolic, aprofundându-se în studiarea florilor.

După un timp anumit, Camille îşĭ esprimă neplăcerea faţă de acéstă încurcătură amorósă, cu atât mai vêrtos, că el nu pricepea de loc limba arabă şi învită pe Larossossinier a deslega singur acéstă aventură cu atât mai vêrtos, căcĭ va avé ocasiune a străbate şi în misteriile Serailor, făcênd prin acésta şi un bun serviciu vieţei sociale de-o-parte, ér de alta va lumina lumea asupra vieţii misterióse din aceste palate pline de egoism şi tragedii amoróse.

Larossossinier, firesce, încântat de aceste dorinţe, primi fără mult scrupul.

(Va urma.)

Stă înaintea nóstră dise Hegedüs, reforma administrației și a contribuției. Reformele acestea sunt deja în lucrare, și e speranță, că mileniul nu se va sĕrbători în mod mai splendid, decât prin întrarea în practică a acestor reforme. Face apel la membri camerei, ca sĕ inaugureze aceste serbări prin o muncă armonică de reforme, pe care s'o eterniseze istoria.

Helfy Ignácz: recomandă spre primire un proiect de resoluțiune, în care dice: considerând, că preliminarul de budget nasce seriose îngrijirĭ în privința cestiunei, décă se va pute óre susține echilibrul budgetar după luptele lungĭ de anĭ și după jertfele, carĭ storc puterea poporului; considerând, că actualul guvern s'a dovedit ca necapabil de-a conduce parlamentul; considerând că guvernul nu e în stare a apĕra și a valora nicĭ măcar dreptul public atât de ciungărit și restrins prin pactul din 1867; considerând că în timpul relativ scurt, de când e la putere actualul guvern a compromis grav autoritatea țĕrii atât în afară, cât și înĕuntru etc. rógă camera, sĕ declare, că nu primesce preliminarul de budget pe 1896.

In motivarea acestei propunerĭ vorbitorul aduce înainte o sumă de cestiunĭ. Intre altele dise, că în ceea-ce privesce conducerea parlamentului, unul din scopurile ministrului-președinte este, de-a da cât se póte mai puțin de lucru corpului legislativ, și de-a lua cât se póte mai în grabă în mânile sale cestiunea alegerilor. De când Bánffy e ministru-președinte, parlamentul abia discută câte-va óre într'o sĕptĕmână; el se provócă mereu la încrederea Corónei, ignorând sistematic camera.

Vorbind despre turburările din Agram și despre vătĕmarea stégului maghiar dise: e fapt, că pe când stégul negru-galben era arborat în tóte părțile, pe atuncĭ stégul național maghiar a fost desonorat. Aicĭ zace gravitatea estra ordinară a evĕnimentului. Filosofia mișcării tuturor naționalităților zace în aceea, că: vom lingușì cât se póte mai mult pe împĕratul austriac și pe cât se póte vom ignora pe regele maghiar. Vom arăta, că suntem gata a ne pleca totdéuna înaintea împĕratului, chiar și atuncĭ décă de nou vom fi folosițĭ ca instrumente pentru de-a pune pe împĕratul austriac în contrarietate cu regele maghiar. Și atuncĭ, când s'a ivit o întêmplare atât de gravă și atât de cu înrîurire asupra vieții nóstre publice, ministrul-președinte n'a fost în stare sĕ-și gândéscă, că nicĭ-odată pentru guvernul unguresc nu se va da o mai bună ocasiune, ca sĕ pună capĕt odată și pentru tot-déuna acestui joc, spunênd pe față Majestății Sale: la mine nu e deosebire; cel ce vatĕmă pe regele maghiar e tot atât de culpabil de laesa-majestate, ca și acela, care vatĕmă pe împĕratul austriac; cel ce vatĕmă stindardul maghiar, vatămă și stindardul meu.

La fine Helfy declară, că *oposiția ia lupta pe totă linia contra guvernului.*

Ministru-președinte Br. **Bánffy** dice, că nu-șĭ póte părăsi postul, fiind-că nu vede încă sosit timpul, ca, întocmai ca Negrul, împlinindu-șĭ datoria, sĕ se depărteze. La cestiunile puse de Helfy va rĕspunde mai târdiu...

Stef. **Vajay**: Acușĭ, după-ce Beksics îi va pregăti vorbirea (Mare ilaritate).

Br. **Bánffy**: In afacerea vătĕmărei stindardului observă deja acum, că pentru pedepsirea faptului s'au luat cele mai estinse și energice mĕsurĭ. Nu e corect însĕ și este neleal a pune față în față sentimentul dinastic cu sentimentul național. Stégul negru-galben este insĕmnul domnitorului. Nu se póte lua corónei dreptul de-a stabili acéstă colóre, ca colóre familiară...

Horánszky se ocupă pe larg cu cestiunĭ financiare și combate preliminarul de budget din acest punct de vedere mai ales. Pe lângă acésta oratorul desvĕlesce în mod viu miseria stărilor actuale, din Ungaria, dicênd între altele:

Pe Ungaria póte sĕ pună mâna orĭ și cine, de-óre-ce la noi jertfa de sine, *patriotismul*, *fidelitatea sunt total înțelenite*; așĭ putea dice, că nu are critica cuțit atât de ager, care sĕ pótă străbate prin cója grósă de pe aceste concepte; ér caracterul munca, abnegațiunea încă sunt concepte, la al căror altar jertfesc numai nătângii, bădăranii și idealiștii. Décă Maghiarul vré sĕ se fericéscă, n'are de a-'șĭ învĕța copiiĭ și pe ai sĕi, decât la aceea, ca sĕ renunțe la orĭ-ce ideiă națională, la orĭ-ce tendență de stat, ba, décă póte sĕ-șĭ bată joc de acestea. Ĕtă calea, pe care în Ungaria te poțĭ ferici, și pe calea acésta omul póte sĕ-șĭ satisfacă tóte dorințele după plăcere; póte sĕ-șĭ servéscă vanitatea în mĕsura, în care aspirațiunile îl duc în serviciul vanității. Căcĭ cine e acela, care ar fi în stare sĕ se opună acestei direcțiunĭ politice? *Poporul, care e osêndit?..*

Ugron: *....Sĕ fiă bou de jug!*

Horánszky: *....sĕ asude, sĕ gemă, și sĕ tacă, căcĭ décă cuteză a-se mișca, numai decât îi sar în spate, începênd dela fișpan, până la cel din urmă cantonier, îl apucă de guler, îl aresteză, îl citeză, îl pedepsesce cu amende, făcêndu-l ast-fel atent la ceea-ce va sĕ dică a te opune filosofiei și voinței statului maghiar.* Comitatele, autoritățile administrative, aceste credinciose vetre ale esistenței milenare a Ungariei, sunt îndrumate la mii de demonstrațiunĭ, la arangiarea de deputațiunĭ festive, la împingerea carului puterii și la *sugrumarea libertăților publice.* Dér acéstă legislativă, acéstă corporațiune total epuisată, care nu are pe lume nicĭ o voință, care nu pune nicĭ un preț pe decórea ei, n'are voință și putere, ca sĕ ia posiția pe lângă drepturile și interesele națiunei.

Cu cine vrem noi sĕ facem stat maghiar? Poftițĭ a rĕspunde. Décă vrem sĕ ruinăm cu desĕvêrșire sentimentul tuturor factorilor vieții publice a țĕrii, atuncĭ cine sĕ facă Ungaria, cine sĕ apere drepturile de carĭ este cu atât mai mare nevoie, cu cât e mai mic numĕrul acelora, carĭ compun națiunea maghiară? Séu dóră voițĭ a crede, că póte trece de fidelitate — atât față cu coróna, cât și față cu națiunea — când face cine-va o astfel de politică? Și politica acésta duce la una din două: **séu la sclăviă, séu la revoluțiune.** — Nu voteză budgetul.

Ședința dela 7 Noemvre.

Mai întâiu luà cuvêntul **Bujanovicĭ**, care vorbì mai ales despre sĕrăcirea țĕrii, despre miseriile agrare. După el vorbì *Makfalvay* (amêndoi apponyiștĭ), care făcênd o paralelă între cabinetele Wekerle și Bánffy, sbiciuì grozav pe cel din urmă. Ministrul de finanțe **Lukács** se apĕrà contra oratorilor din oposiția printr'un discurs destul de calm, dér fără succes. Urmà:

Contele Iuliu **Szapáry**: Vorbesce asupra budgetului mai ales din punct de vedere politic. Trebue sĕ se țină sémă de faptul, că legile bisericescĭ politice au fost sancționate de monarch. La esecutare însĕ sĕ se aplice cât mai multă crutare. Introducerea matriculelor civile n'o află de corectă, din causĕ, că nu s'a inaugurat încă cel puțin în parte reforma administrației.

O fórte însĕmnată problemă a nóstră, continuă Szapáry, este restabilirea păcei și liniștei dintre confesiunĭ. Deja în decursul desbaterei asupra reformelor bisericescĭ s'a accentuat de repețite-orĭ, că după ele va urma prefacerea tuturor școlelor în școle de stat, și secularisarea averilor bisericescĭ. Cu cestiunea trecerei școlelor în mâna statul s'au ocupat multe congregațiunĭ, ba s'au adus chiar și hotărîrĭ, carĭ s'au comunicat și altor comitate spre primire. Nu este destul a-se dice, că hotărîrile aceste nu le-a adus guvernul, dér *față cu ele trebue sĕ pășim pe față și trebue sĕ spunem fără de nicĭ o reservă, că în cestiunea acésta nu este iertat a sĕ conturba status-quo.* Tocmai din punct de vedere al liniștirei confesiunilor numai acel guvern póte conta la încredere, care în cestiunea acésta se pronunță fără de încunjur și cu hotărîre.

Szapáry urgitéză autonomia catolică. In legătură cu acésta se mai póte resolva cestiunea, ca corporațiunilor representative ale confesiunilor sĕ li-se dea cercul de influență, ca dările bisericescĭ sĕ fiă încassate de ele și administrate respectivilor preoțĭ. Décă cestiunile acestea se vor regula de-odată cu congrua, mĕsura acésta va contribui mult la liniștirea preoțimei catolice subalterne.

In reasumat, contele Szapáry dise: Problemele nóstre sunt: a încheia pactul cu Austria, a restabili în țéră pacea și liniștea turburată; a garanta țĕrii desvoltarea liniștită pe basa pactului dela 67; a susține și a apĕra încrederea necondiționată între corónă și națiune, care este singura garanță a propășirii țĕrei; prin tractare echitabilă a liniști și a căștiga simpatia acelor cetățenĭ de limbă strĕină, pe carĭ singuraticii agitatorĭ se nisuesc a-i ține în irritațiune; a garanta capabilitatea de acținne a parlamentului și a-i susține autoritatea.

Problemele aceste sunt destul de grave, ca sĕ le dăm o deosebită importanță. Pentru deslegarea lor e lipsă, ca politica sĕ se conducă în direcțiunea, ce i-a dat espresiune La cas, că s'ar ajunge la o formațiune, care sĕ garanteze esecutarea scopurilor amintite, atuncĭ el și ai sĕi nu-i vor denega conlucrarea. In înțelesul acesta primesce în general budgetul.

România agricolă.

VIII. Moșnenĭ, Răzeșĭ.

(Urmare).

La cei de pe plaiurĭ și din munte, unde nu mai reușesce via, este importantă cultura de prunĭ pentru fabricațiunea țuicei, dér și acésta a dat și dă pe fiă-care an înapoi din causa devastațiunei grădinilor și plantațiuneilor prin petrișul și bolovanii, ce vin din sus dela deal. Afară de prunĭ, alte pometurĭ și pomĭ de soiŭ nobil nu esistă, decât câțĭ-va caișĭ, persecĭ, nucĭ, prin vii.

Anul trecut, dela Octomvre înainte am âmblat, până la anul nou, prin satele muntene și prin podgorii, ca sĕ găsesc nisce mere sĕ cumpĕr pentru casă; m'am adresat la primarĭ, notarĭ etc. și am recurs și la alte persóne cu influință, dér nu am putut găsi. Rĕspunsul unanim, ce l'am primit din tóte părțile, a fost, că locuitorii cultivă puține fructe pentru masă, și fructele, ce le produc, le vênd îndată, în têrgul dela Drăgaica, nu le păstréză pe iérnă fiind-că nu au unde.

Tot asemenea mĭ-a mers și cu căutarea de miere, de care încă voiam sĕ cumpĕr, dér n'am putut găsi nicăirĭ; numai în un singur sat am vĕdut la un țĕran 4—5 stupĭ, încolo absolut nicĭ unul, deși regiunea cea mai potrivită pentru ei ar fi tocmai colinele și plaiurile.

Grădinĭ de pomĭ roditorĭ nu am întêlnit nicăirĭ, afară de 3—4 proprietarĭ marĭ, carĭ aveau și grădinĭ frumușele. Prin sate nicăirĭ un pom roditor, ci numai salcâmĭ și sălcii, séu buruienĭ. Grădinile la țĕranĭ nicĭ că sunt închise séu despărțite de curte, ci la olaltă pórtă numirea de bătătură. Décă are împrejmuire, apoi aceea este mai des un șanț adênc séu nisce buruenĭ, ca gard viu.

Grădinĭ cu pomĭ roditorĭ frumușele am găsit tocmai acolo, unde nu te-ai aștepta, în Bărăgan. In comuna Șocanciu (Rîmnicul Sărat), unde pomăritul li-s'a fost impus țĕranilor de către proprietarĭ cu forța, adĭ emuléză ei între dênșii. Am găsit o grădină de vre-o 5 pogóne de totă frumseța și bine întreținută în mijlocul Bărăganului, în apropiere de gara Ghompațĭ, pe moșia unui moșnean din comuna Poiana.

Acestea au fost singurele grădinĭ, ce am întêlnit pe la țĕranĭ în drumul ce am făcut. Incolo prin sate numai salcâmĭ, sălcii și une-orĭ și plopĭ frumoșĭ.

Moșnenii dela șes, de pe apa Teleormanului, Vedei, a Ialomiței, etc., deși moșiile lor nu au fost distruse de pietrișurĭ și țĕrînă venită din altă parte, totușĭ și ele nu sunt prea de laudă.

Pășunile și fênațele bogate de luncă au fost ocupate de case și sate, séu de pădurĭ prin sеmința adusă de ape. Totușĭ și pădurile lor sunt distruse și devastate, sunt mai mult mărăcineturĭ și zăvóe, decât pădurĭ de valóre. Moșiile apoi sunt greu de căutat, din causa lungimei lor disproporționate. Am doi, șése, dece stîngenĭ moșiă, stîngenul de câte 8—10 pogóne etc. Acésta o audĭ în tóte părțile la moșnenĭ. Fiind moșia dată în curea și sfóră ângustă și lungă, el nu o póte folosi nicĭ cu vitele, nicĭ cu plugăria. Apoi ei nu au pe văile lor nicĭ căi ferate și de multe-orĭ nicĭ șosele împetrite, deși satele lor sunt fórte dese, încât din causa acestora ei cu greu pot lua concurența cu arendașii.

De moșnenĭ și razeșĭ sunt mai apropiațĭ țĕranii ohabnicĭ cu moșiile lor habnice.

Cunosceam în Transilvania mai multe (6) comune românescĭ cu numirea de Ohaba în tóte colțurile țĕrei, fără sĕ pot afla significațiunea acestei numirĭ și vechĭ instituțiunĭ românescĭ. Pe malurile Borcei, în Ialomița, era sĕ găsesc prima-dată esplicarea ei. In comuna Rosetti-Volnașĭ am avut de-a face cu primul țĕran ohabnic.

Aicĭ érășĭ găsim un frumos fel de proprietate țĕrănéscă, cu locurĭ de arătură, fênaț, pășune, vii etc.

Ca întindere, moșiile ohabnice erau mai marĭ, decât cele după legea rurală din 1864. Ele erau la început de 30—50—100 pog. și cu totă împărțirea ulterióră, ele tot și adĭ, după o sută de anĭ aprópe, sunt mai marĭ, țĕranii mai bine situațĭ materialicesce, decât foștii clăcașĭ.

Moșiile ohabnice nu sunt nicĭ în indivisiune ca cele ale moșnenilor și razeșilor, nicĭ gravate de legea inalienabilității, ca moșiile clăcașilor; ei le pot împărți, vinde, închiria etc. Sate de țĕranĭ ohabnicĭ se găsesc în șir, unul lângă altul, dela Călărașĭ pe Borcea în jos, ca și pe Dunăre în sus, apoi Ialomița etc.

Deși situațiunea materială a ohabnicilor este relativ mai bună, decât a foștilor clăcașĭ împroprietărițĭ după legea rurală din 1864, totușĭ și pe ei îi esploateză în de-ajuns arendașii cu pășunea pentru vite, cu plutele și podurile âmblătóre, pentru trecerea vitelor în baltă. Pe multe moșii orĭ trebue sĕ plătéscă fiă-care familiă câte 40 lei pe an pentru pod, orĭ sĕ plece din comună, căcĭ fără vite ea nu póte trăi și, afară de baltă, nu are unde le ține.

Prin satele lor am vĕdut case din gard mai frumușele, grădinile închise și cu pomĭ roditorĭ, la unii și coșurĭ cu albine, economiă întinsă de vite cornute, cai, oi, porcĭ, — porcĭ de baltă, pe carĭ îi îngrașă cu rădĕcinĭ și pescĭ. Vitele le țin și iérna la pășune în baltă, și numai când zăpada este de tot mare le hrănesc cu paie și fên uscat. Décă apa și ghiéța surprinde vitele în baltă, atuncĭ ele se refugiéză pe grîndurĭ și grădiștĭ, și stau acolo mai multe dile fără hrană, până trece inundațiunea, séu le pot scóte, orĭ că le duce apa. De trecut le trec de mai multe-orĭ cu înotul printre sloii de ghiéță. In anul present au fost duse de apă decĭ de mii de vite marĭ și micĭ, și toțĭ locuitorii dela Baltă au suferit perderĭ considerabile în avutul lor.

Din causa regimului primitiv, vitele lor nu au o valóre intrinsecă deosebită, căcĭ ceea ce căștigă ele

vara, perd iérna și pe timpul inundațiunilor, când trebue sĕ rabde fóme cu sĕptĕmânile. Și totuși cultura vitelor ar puté lua aci o desvoltare enormă și formarea de lăptĕrii marĭ ale associațiunilor ar fi lucru evident ca lumina sórelui, deóre-ce pe Dunăre esistă o circulațiune de vase fórte intensivă.

SCIRILE ȘILEI.

— 1 (13) Noemvre.

In cestiunea regaliilor adresase deputatul Șerban o interpelare ministrului de finance Lukács. In ședința dela 11 Nov. a camerei acesta a rĕspuns la interpelare declarând, că el n'are cunoscință sĕ se fi făcut vre-o abatere dela regulă în cestiunea arendărei regaliilor. In ce privesce dorința, ca dreptul de arendare sĕ li-se dea cu preferință comunelor, ministrul dise, că în casurile, unde regalul se folosesce pentru trebuințele comunei, el va nisui, ca și acum comunele sĕ-și pótă ține dreptul de arendare, de nu cumva prin acésta s'ar păgubi erariul. In celelalte comune însĕ va avé în vedere în primul loc interesele erariului.

—o—

Cestiunea socialiștilor din Hod-Mező-Vásárhely. Se scie, că în Martie a. c. se pertractase înaintea tribunalului din Seghedin procesul celor 65 socialiști din Hod-Mező-Vásárhely, acusați pentru agitare contra constituției, opunere cu forța contra autorităților, conturbare de liniște publică și pentru vătămare grea trupéscă. Pertractarea se fini cu condamnarea a 26 acusați la diferite pedepse până la 5 ani temniță grea. Tabla regéscă din Seghedin reduse pedepsele celor condamnați. Acum însĕ Curia întări față cu unii dintre condamnați sentința instanței prime, față cu altii însĕ sentința instanței a doua, și pe un acusat, pe care tabla îl achitase, îl condamnă la 8 lunĭ temniță.

—o—

Timbrele cătră stat pentru anunțurĭ și tipăriturĭ, carĭ la noi sunt atât de mari, a provocat o mișcare în cercul comercianților și proprietarilor de tipografii din Ungaria, carĭ intenționéză, sĕ céră liberarea anunțurilor și tipăriturilor de acéstă sarcină. Pentru un anunț, orĭ de câte-orĭ s'ar publica, se cere în timpul de față câte-o taxă de timbru de 30 cr. Tot așa și cu diferite alte tipăriturĭ, ca d. es. placate, călindare etc., pentru carĭ încă este a se plăti de fiă-care esemplar câte-o taxă de timbru destul de mare. Impregiurarea acésta a și dat ansă la pornirea de mai sus, deórece prin aceste taxe se împedecă atât desvoltarea comerciului, cât și a literaturei calendaristice etc.

—o—

Un fenomen. Din Mișcolț se scrie, că în 9 Novembre séra după 8 óre s'a vĕdut acolo pe bolta înstelată a cerului, de cătră vest o minunată pară lucitóre, în formă de secere. Latul secerei era de colórea smaragdului verdie, mânunchiul lucia într'o colóre purpurie. Acest fenomen frumos s'a putut vedé 14 secunde, apoi apuse în partea sud-vestică, lăsând după sine brazde lungĭ de foc în formă de arcurĭ. Acest frumos fenomen a fost admirat de întreg publicul, care s'a aflat pe strade, și se dice, că s'ar fi audit după apunerea fenomenului un fel de vuet.

—o—

Comitetul electoral central al partidului național-liberal, care se compune din 69 membri și a fost ales în întrunirea dela 24 Octomvre st. v. ținută la clubul liberal in Bucuresci, s'a constituit ast-fel: Președinte: P. S. Aurelian. Vice-președinți: A. Stolojan, M. Pherechyde, G. Mârzescu. Membri: C. Nacu, Gr. Păucescu, V. Lascăr, E. Costinescu, N. Crăciunescu, M. Corbescu. Secretari: B. Delavrancea, N. Xenopolu, C. G. Vernescu, D. H. Tudorache.

—o—

Iubileul lui Rossi. Renumitul tragedian italian Ernesto Rossi, care de present jócă ca óspe pe scena din Bucuresci, a serbat Dumineca pe scena teatrului național din Bucuresci jubileul de 50 de ani al intrării sale în cariera teatrală. El s'a arătat publicului bucurescén, în séra acésta memorabilă, în rolul sĕu favorit: Hamlet.

—o—

Reuniunea română de cântări din Sas-Sebeș, din incidentul adunării generale a reun. înv. rom. din districtul S.-Sebeșului, arangéză Sâmbătă în 16 Novembre n. c. un concert în sala cea mare dela otelul la „Leul de aur". Intrarea de persónă 60 cr. Inceputul la 8 óre séra. Programa e bogată și bine alésă. După concert petrecere cu dans.

—o—

La oficiul telegrafic din Bucuresci s'au primit și trimes în diua de 26 Octomvre (Sf. Dumitru) in total 11,520 depeșĭ de felicitare, carĭ au produs 1587 lei 50 banĭ. Dintre aceste au fost: depeșĭ interne presentate 1441, sosite 3020, transitate 4286; depeșĭ esterne: presentate 197, sosite 343, transitate 1369.

—o—

Cununiă. D-l *Ioan Băieșiu*, teolog abs., și d-ra *Rafila Mureșianu* se vor cununa Joi, în 14 Novembre n. c. în biserica română gr. cat. din Feldru. Dorim fericire tinerei părechĭ!

—o—

Din Dobrogea se depeșéză, că Sâmbăta trecută au ars tóte casele din satul de scapeți Mângea, plasa Mangalia. Focul a fost pus de nisce făcĕtorĭ de rele, carĭ au fugit. Pagubele causate prin acéstă catastrofă sunt enorme. S'a început o anchetă strictă și se trimit în același timp ajutóre din Constanța.

Din Bucovina.

Noemvre 1894.

„P. T. fundatori! Unicii, carĭ aveți dreptul a cere socotélă despre averea D-vóstră, bine-voiți a cerceta cu de-amĕruntul acest raport al meu și a l scrutina cu tótă rigórea, și apoi luând privire la tóte împrejurările, judecați, orĭ de-au fost întemeiate și drepte bănuelele și incriminările publicate prin corespondențe în foi publice" — așa am cetit în raportul II asupra tipografiei archiepiscopale din Cernăuți, pag. 37, publicat în anul 1889.

Mândru, ca totdéuna, a voit acela, care a scris acest raport, sĕ astupe gura lumii, respective a preoților din Bucovina, carĭ au plătit oferta pentru tipografia archidiecesană. Și preoții din Bucovina s'au subscris fiă-care după putere a plăti câte ceva, ca sĕ aibă o tipografiă proprie. Idea a emanat dela decedatul Silvestru și în ședințele consistoriului din 20 Ianuarie și 13 (25) Faur 1883 s'a decis a se cumpĕra tipografia dela V. Kerekyarto, un tipograf maghiar, care era sĕ dea faliment.

S'a cumpĕrat, preoții carĭ au subsoris oferte, cei mai mulțĭ au plătit totul, unii au rĕmas în restanțe și nu din negligență, ci mai mult din causă, că nu aveau încredere în administrarea averei tipografiei. Ce-i drept, douĕ raporte privitóre la administrarea și funcționarea tipografiei dela 1 Iunie 1883 până la finea anului 1888 n. au eșit în lume.

Dela 1889 până adĭ se căsnesce sĕ apară un alt raport, dér se vede, că în magazinul tipografiei nu-i hârtiă și'n cassa ei suflă vênt de mucedélă. Cestiunea tipografiei archidiecesane din Cernăuți a devenit acută și „Gazeta Bucovinei" din 5 (17) Oct. c. aduce un articol de fond asupra tipografiei, somând pe fundatorii ei sĕ se adune și sĕ facă un capĕt, căci de 12 ani acest institut, care a păpat multe parale, stă ca satul lui Cremene fără statut.

A eșit în anul 1889 un *proiect* intitulat „*Uric de fundare*". Unii dic, că acest uric ar fi statutul, căcĭ pe pagina 2 stă: *Statutul institutului tipo-litografic*, având 5 capitule și 76 de paragrafi unul ca altul de neînțeles. Acest uric de fundare séu Statutul institutului tipo-litografic s'a trimis pe la cele 12 protopresviterii, ca într'o ședință pastorală estra-ordinară sĕ se delibere asupra acestor paragrafi. Lucrul era cu chitélă, căcĭ pe la 1889, după cum spune raportul al II, mai erau încă restanțierĭ, carĭ nu plătise tótă oferta înscrisă, și prin urmare n'aveau nicĭ un vot decisiv séu consultativ la aprobarea séu desaprobarea acestui statut. Ba ceva mai mult, în *uricul de fondare* stă: „tot-odată stabilim noi pentru administrarea autonomă a acestei fundațiunĭ înființate de noi statutul următor, indus într'acest uric.

Cele 12 protopresviterate s'au grăbit a ține conferințe pastorale estraordinare, după cum li-a venit porunca, și mai tóte au dis *amin* la toțĭ paragrafii. Ele au făcut protocóle pe larg, că sunt învoite cu întreg statutul, și au adaus, că *mai cu minte* nicĭ un om n'ar fi în stare sĕ-l alcătuéscă.

Am înțeles însĕ, că tot sĕ se fi aflat preoțĭ într'o protopresviteriă, carĭ n'au fost învoițĭ cu statutul așa cum era alcătuit, căcĭ după *uricul de fundare* toțĭ bănișorii incurșĭ și carĭ vor mai incurge au sĕ intre sub egida Consistoriului, deóre-ce se dice în uric: „asemenea poftim noi pre Consistoriul archiepiscopesc ort. al Bucovinei, ca sĕ bine-voéscă a-se îngriji, ca din averea acestei fundațiunĭ înființate de noi, séu de va cere trebuința chiar și cu *luarea unui împrumut în sarcina averii acestei fundațiunĭ*, sĕ se plătéscă prescrisele taxe de timbru și cele pentru fundațiunĭ". Așa s'au legat fundatorii. S'au legat singurĭ pe sine. Și deóre-ce protopresviteriile au trimis Consistoriului protocólele ședințelor, Consistoriul se simte în drept a face cum îi place. De-aci resultă apoi, că administratorul tipografiei, numit pe timp nedeterminat, dela 1889, de când s'a făcut acest statut, până cu vre-o douĕ lunĭ în urmă n'a supus nicĭ un raport despre starea tipografiei.

Cu vre-o dóuĕ lunĭ în urmă sĕ fi supus administratorul un raport Consistoriului, dér după statut avea sĕ supună *Consiliului de priveghiare*, care conform § 34 are sĕ fiă compus dintr'un membru al consistoriului, din profesorii facultății teologice, din rectorul și spiritualul seminariului, din un delegat al profesorilor de religiune dela șcólele medii, din egumenii mănăstirilor, din proistosul dela Sucéva și din cei 12 protopresviterĭ districtualĭ. Dér cine-și bate capul cu aceștia? Administratorul a supus raportul consistoriului actual și acesta i-a dat absolutoriul, séu, sĕ mĕ esprim mai lămurit, a dis: bine, fórte bine s'a administrat tipografia și i-a dat în scris recunoscința sa, căcĭ doră administratorul este directorul consistoriului, și membrii consistoriului, ne-având nicĭ ideiă ce vré sĕ dică administrarea tipografiei, n'au îndrăsnit a spune cuvênt împotrivă.

(Va urma.)

NECROLOG. Subscrișii cu inima frântă de durere, în numele nostru și a celorlalțĭ numeroșĭ consângenĭ anunțăm încetarea din viéță a neuitatului și mult iubitului nostru tată, socru, moșiu și cumnat **Ioane Janza**, vicar foraneu gr.-cat., care și-a dat nobilul sĕu suflet în mânile creatorului la 9 Noemvre st. n., în etate de 58 ani, după vĕduviă de 21 de ani. Inmormêntarea s'a făcut după ritul bisericei gr.-cat. române în 11 Noemvre st. n. la 2 óre p. m.. Fiă-i țĕrina ușóră și memoria binecuvêntată!

Hațeg, la 9 Noemvre 1895 st. n.

Ioan Dumoniu paroch, Constantin Pop paroch, Carol Pasca învĕț., Victor Poruțiu paroch, ginerĭ; Maria Janza n. Doboli, noră; Vasilie Streza cu soția și văd. Rosa Ganea cumnațĭ; Aurelia măr. Dumoniu, Eugenia m. Pop, Vasile Janza pretore; Plotina măr. Pasca, Lucreția măr. Poruțiu, fii și fice; Olivia, Silvia, Aurelia, Vasilie, Pius, Ioan, Alexandru, Ana și Vasilie, nepoțĭ și nepóte.

SCIRI ULTIME.

Agram, 11 Novembre. Astădĭ s'a început la tribunalul de aicĭ *pertractarea finală în causa studenților acusațĭ pentru arderea stégului unguresc.* Acusațĭ sunt 52 studențĭ, carĭ la intrarea în sala de pertractare fură întâmpinațĭ cu strigăte sgomotóse de „Zivio" din partea numerosului public present.

Scirĭ telegrafice.

Viena, 12 Noemvre. Baronul Aloisiu *Lexa* a fost numit ambasador și ministru plenipotențiar pe lângă curtea română în Bucuresci.

Sofia, 12 Noemvre. Deputațiunei, care i-a predat adresa, i-a declarat principele Ferdinand, că ia la cunoscință dorința națiunei și promite, că va boteza pe prințul Boris după ritul ortodocs.

Cugetărĭ și Maxime.

— Nebunii sunt mai folositorĭ înțelepților, decât înțelepții nebunilor.

— Onórea e ca o insulă rîpósă și fără marginĭ: nu poțĭ sĕ mai intri în ea, îndată ce ai eșit.

— Morala cea mică ucide pe cea mare.

— Voind sĕ uițĭ pe cineva, te gândescĭ la el.

DIVERSE.

Glume: *Otelierul*: „Acum, cum îțĭ place vinul? — *Óspele*: „mulțămesc, eu voiu bea pentru sănĕtatea d-tale, căcĭ un astfel de vin nu e pentru sănĕtatea mea.

*

Un stăpân vĕdû la lumina lunei pe un hoț, care se suia pe o scară voind sĕ între în podul cu slănină. Stăpânul: „Ce facĭ tu acolo? — Hoțul; Pst! nu mĕ conturba! Eu sunt un lunatec!"

*

Locotenentul cătră subofícer: „Este bună apa, ce-o capĕtă caii de beut?" — Subofícerul: „Până acum încă n'am audit nicĭ o plângere".

*

Maria: „Spune-mĭ Angiță, ce afli tu mai plăcut în iubitul tĕu?" — Agnița: — Acees, că voesce sĕ mĕ i-a de soțiă".

*

Strĕinul: „Ce fel de sîrme sunt acelea, carĭ stau întinse peste tóte stradele?" — Berlinesul: „Acelea sunt sîrmele pentru telefon. — Strĕinul: „Dér unele sunt subțiri, ér altele gróse?" — Berlinesul: „Da, celea gróse sunt pentru cei ce aud greu".

*

Baronul: „Nu înțeleg, contesă, cum de o femeiă póte purta pe cap pĕrul altei femei? Contesa aruncând o privire spre mantila cu blană a baronului: „Eu încă nu pricep, cum de un bărbat póte lua pe sine pĕrul altui animal!"

Literatură.

A apărut **Liturgia S. Ioan Chrisostom**, compusă pentru cor bărbătesc de **Ioan Vidu**. Compositiunea este proprietatea autorului și un esemplar costă 4 fl. Tot de acelașĭ autor a apărut piesa „*Nu desperați*", pentru cor bărbătesc. Prețul 30 cr.

*

Dilele acestea a apărut în Tipografia A. Mureșianu: **Gramatica Limbei românesci** (*Fonetică și Ortografiă. Etimologie. Sintacsă. Stil.*) întocmită în douĕ cursurĭ concentrice pentru șcólele poporale de **Ión Dariu**; *Cursul II* pentru *anul al 5-lea și al 6-lea de școlă*, pentru șcóla de repetițiune, de adulțĭ, șcóle civile etc. *Editura autorului.* Recomandăm acéstă carte atențiunei deosebite a d-lor învĕțătorĭ. Se póte procura dela autor cu prețul de 30 cr.

*

In Tipo-litografia „Sivestru Morariu-Andrievici din Cernăuți, în Bucovina, a apărut: **Vinurĭ din póme**, scriere în limba poporală, de **Grigorie Halip**, profesor la școla agronomică din Cernăuțĭ. (Retipărire din gazeta „Deșteptarea"). O carte de 96 pag., fórte de mare interes pentru popor. Un esemplar costă numai 20 cr.

*

„Merceologia și Technologia pentru scólele comerciale, profesionale și studiu privat“, de prof. *Arseniu Vlaicu*, Brașov. Tiparul tipografiei Archidiecesane din Sibiiu, 1895. Acest op de mare și netăgăduită valóre se estinde pe 895 pagine, cuprindĕnd 57 colĭ de tipar compres și legibil, avĕnd și o mulțime de ilustrațiunĭ. O lucrare de feliul acesta n'a apărut până acum în limba românéscă. Prețul 5 fl. v. a. Se află de vêndare la Librăria N. Ciurcu din Brașov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 11 Noemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	118.70
Renta de coróne ung. 4%	97.70
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.25
Bonurĭ rurale croate-slavone	—.—
Imprum. ung. cu premii	160.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	138.—
Renta de hârtie austr.	98.80
Renta de argint austr.	98.70
Renta de aur austr.	119.95
Losurĭ din 1860	149.50
Acții de ale Băncei austro-ungară.	1030.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	431.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	370.—
Napoleondorĭ	9.58½
Mărcĭ imperiale germane	59.—
London vista	120.75
Paris vista	47.90
Rente de corone austr. 4%	99.65
Note italiene	44.40

Cursul pieței Brașov.

Din 11 Noemvre 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.52	Vênd.	9.54
Argint român.	Cump.	9.45	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.55	Vênd.	9.58
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	128.½	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.78	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Cursul losurilor private

din 6 Noemvre 1895

	cump.	vinde.
Basilica	7.75	8.—
Credit	202.—	203.—
Clary 40 fl. m. c.	56.50	58.50
Navig. pe Dunăre	140.—	146.—
Insbruck	27.—	28.—
Krakau	27.50	28.-
Laibach	23.—	23.80
Buda	60.—	61.—
Palffy	57.25	58.25
Crucea roșie austr.	17.50	17.90
dto ung.	10.80	11.20
dto ital.	13.25	13.—
Rudolf	23.—	24.—
Salm	69.50	70.50
Salzburg	26.25	27.—
St. Gencis	71.—	72.—
Stanislau	42.75	46.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	—.—	150.25
dto 4% 50	—.—	72.25
Waldstein	53.—	55.—
Sĕrbescĭ 3%	35.—	35.50
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	125.—	127.—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Nr. 274—1895.

Edict.

Györfi Lenka, trecuta la religiunea gr. catolică dela religiunea ev. reformată, socia legitima a D-lui Simeon Rusu proprietar în Urca de Câmpiă și-a părăsit bărbatul în 28 Maiŭ a. c. 1895, și nu se scie ubicitatea ei. Prin acésta se face cunoscut, cum-că până la un an și una dĭ nereîntorcĕndu-se la bărbat se va efeptui divorțul pe calea legei bisericescĭ și fără de ea.

Oficiul protopopesc gr. catolic.

Turda, 14 Octomvre 1895.

Iacob Lugoșianu, prot. gr. cat.

815,3—3

Nr. 14317—1895.

PUBLICAȚIUNE.

In următórele părțĭ de pădure aflătóre în apropierea stațiunei de tramvay „Honterus“, se vĕnd următórele **cantitățĭ de trunchĭ și lemne de ștejar**:

1. In așa numitul „Staffen-Werbecke“ 365 bucățĭ cu 144.540 m^3.
2. In așa numitul „Szekerut“ 473 bucățĭ cu 255.248 m^3.
3. In așa numitul „Scurta Putredă“ 25 bucățĭ cu 14.940 m^3.

La olaltă 863 bucățĭ cu 414.728 m^3.

Lemnele rotunde descojate au o lungime de 3—10 m. și diametru de 20—60 cm. Vecturarea la locul destinat se póte pe temeiul unei separate învoelĭ de asemenea îngrijĭ din partea acestui magistrat.

Ofertele se pot estinde atât asupra întregei cantitățĭ cât și asupra singuraticelor părțĭ de pădure; au sĕ fiă provĕdute cu un timbru de 50 cr., și cu deschieratiunea, cum-că oferentului 'i sunt cunoscute condițiunile de oferte, aflătóre dela 7—1 óră în oficiul orășenesc forestieral spre examinare din partea fiă-cărui, și că se supune lor.

Conspectul special zace la cassa forestierală séu la administratiunea revierului orășenesc, de unde se pot procura și informațiunile de lipsă.

La ofert are sĕ se alăture în parale gata séu hârtiĭ de preț un vadiu de 5%, și tot-de-odată are de a-se aminti în ofert numele și locuința oferentului. Ofertele au de a-se ascerne cel mult până în 14 Noemvre a. c. 12 óre la prânz, când se va ținea și pertractarea de oferte, la locuțiitorul de primar Carol Jacobi.

Brașov, în 26 Octomvre 1895.

821,3—3 **Magistratul orășenesc.**

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TANSILVANIEI“

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe șese lunĭ	6 fl. —
Pe unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe șese lunĭ	20 fr.
Pe unŭ anŭ	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Dumineca.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ	2 fl. —
Pe șese lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anŭ	8 francĭ.
Pe șese lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin mandate poștale.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Tr. accelerat: — óre — m. diminéța.
Trenul de persóne: 8 óre diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Brașov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după amédĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: — óre — minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 36 min. diminéța.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: 0 óre — min. séra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)

Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: — óre — min. séra.

2. Dela Brașov la Bucurescĭ:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: — óre — m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéța.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 0 óre — min. séra.

4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Brașov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circuléză numai Joia, Dumineca și la sĕrbătorĭ.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.